

تأثیر شرایط زمین شناسی مهندسی بر تزریق تماسی (مطالعه موردی: تونل های آب بر سد و نیروگاه گتوند علیا)

مرتضی ترکمان^{*}، دانشجوی کارشناسی ارشد زمین شناسی مهندسی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران شمال،
Torkamanmorteza@ymail.com

اکبر چشمی، دانشگاه تهران، دانشکده علوم،
a.cheshomi@ut.ac.ir

محمد امین کربلا، مجتمع عالی آموزشی و پژوهشی صنعت آب و برق خوزستان،
mkarbala@gmail.com

چکیده:

تزریق تماسی به منظور پرکردن حفرات بین لایینینگ و زمین میزبان تونل مورد استفاده قرار می‌گیرد. به منظور بررسی عوامل زمین شناسی مهندسی موثر بر تزریق تماسی، داده‌ها و مستندات ساختگاه تونل‌های آب بر سد و نیروگاه گتوند علیا به عنوان مطالعه موردی انتخاب گردیده است. بررسی‌های صورت گرفته نشان از تاثیر ویژگی‌های مهندسی توده سنگ‌های اطراف تونل‌ها بر خورند (جذب) دوغاب دارد. همچنین تطابق نقاط تمرکز تنشهای تکتونیکی و همگرایی‌های زمین دربرگیرنده بر خورند دوغاب تزریق تماسی از نتایج این تحقیق به شمار می‌رود.

واژه‌های کلیدی: تزریق تماسی، خورند دوغاب، زمین شناسی مهندسی، تونل‌های آب بر سد و نیروگاه گتوند علیا

مقدمه :

یکی از آخرین فرآیندهای اجرایی تونل، تزریق تماسی^{xviii} است. این فرآیند شامل پرکردن فضاهای خالی اطراف تونل با استفاده از اجزائی مانند دوغاب سیمانی، فوم و ... می‌باشد. اجرای تزریق تماسی به این شکل است که با استفاده از لوله‌های تعییه شده و یا حفر چال در تحکیم نهایی (لایینینگ بتئی^{xix})، به فضای خالی موجود در پشت لایینینگ دسترسی پیدا کرده و سپس دوغایی با نسبت آب به سیمان ۱:۱ همراه با اجزائی چون بنتونیت، ماسه و ... به فضای خالی تزریق می‌شود. این دوغاب با فشار ۱-۳ بار^{xx} بیشتر از فشار آب موجود در حفره انجام می‌پذیرد. چال‌های تزریق به میزان ۱۵-۳۰ سانتیمتر درون زمین دربرگیرنده ادامه می‌یابند و از اینرو، دوغاب به درون ناپیوستگی‌های زمین پیرامون تونل نیز نفوذ می‌کند. فرآیند تزریق تماسی تا زمانی که خورند^{xxi} دوغاب انجام نپذیرد یا فشار به اندازه کافی بالا نرود ادامه می‌یابد (Henn, 2003). در شکل ۱ روش اجرای تزریق تماسی نشان داده شده است.

^{xviii}Contact Grouting

^{xix}Concrete Lining

^{xx}Bar (10bar=1Mpa)

^{xxi}Take, Absorption